

Subsidie groene daken slaat aan in Overbetuwe

Vaak wordt gekozen voor sedum, een laag-drempelige en onderhoudsarme optie.

In de Gelderse gemeente Overbetuwe waren het bewoners die wethouder Rik van den Dam vroegen om een subsidieregeling voor groene daken. Na een eerste trial in 2025 is het geldpotje grotendeels leeg en is de gemeente ruim 1100 vierkante meter rijker. De succesfactoren: een regeling gebaseerd op vertrouwen, toegankelijkheid en flexibiliteit.

Niet elke subsidieregeling begint op het gemeentehuis; soms ontstaat zij in de straat. In de gemeente Overbetuwe waren het inwoners die aangaven dat zij graag een groen dak wilden aanleggen, maar dat de investering een belemmering vormde. De vraag om ondersteuning kwam steeds vaker terug.

Voor wethouder Rik van den Dam was dat aanleiding om te onderzoeken of een bijdrage vanuit de gemeente logisch zou zijn. De aansluiting met de duurzaamheidsdoelen van Overbetuwe lag voor de hand: een groen dak helpt tegen hittestress, houdt water vast en vergroot de biodiversiteit. In die bredere context van klimaatadaptatie kreeg het idee snel vorm. 'Veel mensen willen het wel, maar vinden de investering groot. Dan helpt een financieel zetje enorm', zegt Van den Dam.

Eenvoud

Bij het ontwerpen van de regeling koos de gemeente voor eenvoud. Een subsidieregeling moet stimuleren, niet ontmoedigen. Daarom werd al vroeg besloten dat de uitvoering vooral praktisch moest blijven: duidelijke voorwaarden, weinig papierwerk en geen ingewikkelde constructies die bewoners afschrikken.

'Het grootste deel van het geld moet naar het dak gaan en niet naar papier', zegt Van den Dam. Om dat te bereiken, keek de gemeente naar ervaringen van andere gemeenten en partijen als bijvoorbeeld Steenbreek. Overbetuwe wilde geen regeling waarbij inwoners eerst burens moesten vinden of via vaste leveranciers moesten werken. De regeling moest breed inzetbaar zijn en voor zowel kleine als grote daken aantrekkelijk blijven.

Die toegankelijkheid vertaalt zich in de praktijk naar keuzevrijheid. Inwoners mogen zelf bepalen of zij het dak laten aanleggen of zelf de handen uit de mouwen steken. Zowel extensieve als intensieve daken komen in aanmerking, en een oppervlakte vanaf 5 vierkante meter is voldoende.

Wethouder Rik van den Dam van de gemeente Overbetuwe

Dat heeft effect. De meeste inwoners kiezen voor sedum, een laagdrempelige en onderhoudsarme optie. Van den Dam spreekt zijn voorkeur uit voor intensiever groen op het dak, maar zegt ook realistisch te zijn. 'Als mensen nu kiezen voor sedum in plaats van een kaal dak, dan ben ik al best wel blij', zegt de wethouder. Bewoners die voor een intensiever dak gaan, hebben zich vaak goed verdiept in de mogelijkheden en ondernemen vaker ook al actie buiten een regeling om, aldus de wethouder. 'Het is dus niet gek als van de regeling meer sedumdaken worden aangelegd.'

Flexibiliteit

De flexibiliteit gaat verder dan de technische opties. Overbetuwe staat ook aanvragen toe voor daken die na 1 januari 2025 zijn aangelegd. Dat voorkomt frustratie bij inwoners die al initiatief namen.

De toetsing blijft zorgvuldig: foto's, facturen en betalingsbewijzen zijn nodig om een aanvraag af te ronden. De gemeente kan bij twijfel controleren, maar Van den Dam benadrukt dat vertrouwen het uitgangspunt is. 'De meeste mensen deugen', zegt hij. Een benadering die past bij de laagdrempelige manier waarop Overbetuwe deelname wil stimuleren.

De cijfers van het eerste jaar spreken voor zich: meer dan 1100 vierkante meter dak werd vergroend, verdeeld over aanvragen variërend van kleine schuurtjes tot

Een oppervlakte vanaf 5 vierkante meter is voldoende om een groen dak aan te leggen.

grotere aanbouwen. Het budget voor het eerste jaar is voor driekwart benut.

De gemeente ziet dat bewoners elkaar inspireren. Foto's van aangelegde daken, gesprekken op bijeenkomsten en de rondreizende klimaatkaravaan dragen bij aan zichtbaarheid. Het was precies het doel van het eerste jaar: de regeling laten landen en een olievlek van enthousiasme creëren. 'Wie weet lukt het ons om iedere deelnemer van vorig jaar een ander te laten inspireren. Een verdubbeling zou, rekening houdend met dat we nu vooral veel voorlopers aantrokken, een mooie volgende stap zijn', zegt Van den Dam.

Vooruitblik

De gemeente verwacht dat het tweede jaar sterker leunt op het olievlekeffect: bewoners die zelf een groen dak hebben, vertellen hun burens over de voordelen. De bedoeling is dat de beweging zich vanzelf uitbreidt. De wethouder vat het simpel samen: 'Als het budget elk jaar opraakt, doen we het goed.'

Met een regeling die begrijpelijk, toegankelijk en flexibel is, laat Overbetuwe zien dat vergroenen niet ingewikkeld hoeft te zijn. Het kan klein beginnen – op een schuurtje, een aanbouw of een garage – maar de gezamenlijke impact wordt steeds groter. Een voorbeeld dat voor veel andere gemeenten bruikbaar kan zijn.

Groene daken hebben niet alleen waarde op het gebouw zelf, maar ook in de wijk eromheen.

Ambitietrap voor biodiversiteit

Sybre van Dijk, projectleider wijkcampagnes bij Rooftop Revolution, ziet in de aanpak van Overbetuwe een kans voor gemeenten om ecologische kwaliteit te stimuleren zonder de drempel te verhogen. Zijn organisatie begeleidt groenedakenprojecten in verschillende gemeenten (niet in Overbetuwe) en ziet hoe bewoners keuzes maken tussen sedum en biodiversere varianten.

Van Dijk pleit voor het werken met een ambitietrap: wie kiest voor een dak met kruidenmengsel of dakbloemenweide ontvangt een hogere bijdrage dan wie kiest voor een standaard sedumdak. Sedum is volgens hem een goede, laagdrempelige basis, maar ecologisch niet het eindpunt. Variatie in beplanting levert veel meer op voor insecten, vogels en andere dieren. Zo'n trapstructuur zorgt ervoor dat bewoners niet worden uitgesloten, maar wél worden uitgenodigd om een stap verder te gaan wanneer hun dak en budget dat toelaten.

Sociale aspect

Van Dijk signaleert dat onzekerheid over de draagkracht van een dak voor veel bewoners een drempel vormt. Zijn organisa-

tie rekent daarom vooraf door of een dak geschikt is en biedt eenvoudige tools om dit inzichtelijk te maken. In West Betuwe, buurgemeente van Overbetuwe, wordt zelfs subsidie verstrekt voor constructieberekeningen – een praktische manier om twijfels bij bewoners weg te nemen.

Daarnaast wijst Van Dijk op het belang van het sociale aspect. Vrijwilligers die langs de deuren gaan, bewoners die elkaar informeren: het werkt vooral goed bij mensen die interesse hebben, maar nog twijfelen. Zulke persoonlijke gesprekken kunnen net dat zetje geven dat een subsidieregeling alleen niet altijd biedt.

Groene verbindingen

Groene daken hebben niet alleen waarde op het gebouw zelf, maar ook in de wijk eromheen. Van Dijk benadrukt dat ze kunnen functioneren als schakels in groene lijnen door een buurt. Zeker wanneer daken op verschillende hoogtes liggen, ontstaat een netwerk waar insecten, vogels en kleine dieren gebruik van maken. Voor Overbetuwe sluit dat volgens hem goed aan bij de gedachte dat elk dak ertoe doet, hoe klein of groot ook.